

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik minden vasárnap
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

Iparfejlesztés.

Hogy milyen arányokban kellene fejleszteni a magyar ipar versenyképességét, arról ékes bizonyítást tesz az az emlékirat, amelyet néhány hónappal ezelőtt tett közzé a kereskedelmi miniszter az iparfejlesztésről. Ez emlékirat szerint ahhoz az elsősorban elérendő célhoz, hogy a hazai szükségletet a hazai ipar fedezze, nem kevesebb mint 438 gyár volna szükséges, amelyeknek 720.92 millió korona tőke kellene; foglalkoztatnának 144000 munkást (körülbelül 100 millió korona évi munkabérral) és évi termelésük összértéke 419515 millió koronára rugna. Az állami segély tíz évre összesen 125 millió korona lenne.

Ezek a számok csak az első pillantásra tűnnek föl viszonyainkhoz képest — nagyoknak. Ami különösen az állami segélynek szükséges összegét illeti, ez csak látszólagosan ily nagy áldozat az állam részéről, csak úgy, mint az állami tisztviselőknek juttatott magasabb illetmények is. Mert az összes állami kedvezmények és segélyek, eltekintve attól, hogy a legkülömbözőbb alakban oszlanak meg az ország lakossága közt, emelve ennek gazdasági forgalmát, legfőképpen fogyasztási adók alakjában jórészt ismét visszatérülnek az állampénztárba, — megteszik sokféle jótékony hatásukat, anélkül, hogy az államkincstárnak valóságban nagy áldozatába kerülnének. Közelebbről bírálva pedig a magánvállalkozás kérdését, úgy találjuk, hogy erős akarattal nem lehetetlen ezt az álmodat tíz éven belül megvalósítani, főltéve persze, hogy hazánk nagybirtokosai — elsősorban a holtkéz — elég érzékkel fog birni az iparpártoláshoz gazdasági és hazafias jelentősége iránt; mert ha Ausztriában és a Németbirodalomban össze tudták kötni az uradalmak birtokosai ezt a két szempontot, miért ne tehetnék ezt nálunk is, különösen mikor köztudomású, hogy az iparvállalatok évről-évre nagyobb jövedelmet biztosítanak főképpen azoknak, akiknek módjukban van nyersterményeiket a helyszínén feldolgoztatni, ahelyett, hogy ezeket külföldre eladva, a belőlük készült és behozott iparcikkéért drága árat fizessenek.

Hangsúlyozzuk, hogy ezeket az iparvállalatokat lehetőleg magyar pénzen kellene megvalósítani, nemcsak azért, hogy hasznunk az országban maradjon és bennünket gazdagítson,

hanem azért is, mert máris túlsokkal tartozunk a külföldnek és féltő, hogy egy-egy újabb pénzválság, vagy a legújabb porosz és német államcímletek mintájára való külföldi kibocsátás, kapcsolatban ellenfeleink agitációjával, papírjaink tömeges visszaözlése útján elviselhetetlen bajokat okozna egész gazdasági életünkben.

A nagyobb szabású iparfejlesztés előfeltételei közül a biztos és aránylag olcsó alapítási tőkén felül a forgó tőkének könnyebb megszerzését sem szabad kifelejtenünk. Számos gyár alakult volna már, még több virágoznék, ha törekvő és megbízható tulajdonosai (hiszen csak ilyenekről lehet szó) pénzintézeteinknél hitel dolgában olyan támogatást kaptak volna, mint amilyenben például a kereskedelem az áruhitelre nézve részesül. Egyike ez azoknak a problémáknak, amelyeknek megoldása elől pénzintézeteink nem fognak kitérhetni és amelyek megoldása nélkül alig számíthatunk nagy ipari fejlődésre.

Az ipari hitelnek az a módja, amelyet pénzintézeteink legnagyobb részét az ugynevezett finanszírozás útján nyújtanak, nem kielégítő, aminthogy nem is bír a hitelnyújtás kizárólagos céljaival. Bár tagadhatatlan, hogy számos új iparvállalat létesül ennek segítségével, valamint az is, hogy sok gyenge szervezett vállalkozás ily úton erősödik meg, mégis távolról sem elégíti ki ez az alakzat a hazai iparnak sokoldalú hitelgényeit. Az intézeti finanszírozás főszempontja végeredményben mégis csak mentül nagyobb bankárnyereség elérése, ami a zsenge és kezdetleges iparvállalkozás ritkán elviselhető megterhelésével jár. Nem is szólva a rendszerint kikötött és éveken át fenyegető opcionális jog gyakorlásának egyidejű kikötéséről, amely a törekvő iparostól még azt a reményt is megvonja, hogy vállalatának kedvező fejlődése esetén ő élvezze a fáradozásai árán méltán kiérdemelt jutalom java-részét.

Tudomásul.

A régi és az új végrehajtási törvény között levő különbség rövid kivonata.

Az 1881. LX. tc. értelmében a köztisztviselők fizetésének legfeljebb egy harmada és ez is csak úgy volt végrehajtás alá vehető, hogy a végrehajtást szenvedő részére évi 1600 K a foglaláson túl is érintetlenül fennmaradjon, a nyugdíjaknál ez összeg 1000 K volt, a magánhivatalnokoknál a le nem foglalható összeg szintén 1000 K-ban volt megállapítva. Az ezen törvényt módosító 1908 évi törvény értelmében a le nem foglalható

fizetés úgy a köz- mint a magántisztviselőkre és a nyugdíjasokra nézve 2000 K-ban állapított meg, kivételt képez az özvegyi nyugdíj, mely le nem foglalható. Ezen 1908 évi módosító törvény kimondja továbbá, hogy kisiparosoknak, kézműveseknek, ipari munkásoknak, napszámosoknak és általában azoknak, akik magukat kézi munkával tartják fenn, a keresetük folytatásához szükséges kézi szerszámok, eszközök műszerek és átlatok, továbbá a feldolgozható anyag készlet 150 K érték erejéig, a végrehajtást szenvedőnek és háznépének egy havi időtartamra szükséges élelmi-, tüzelő- és világítószerei, ezek hiányában pedig a lefoglalható készpénzből a beszerzésükhöz szükséges összeg le nem foglalható.

Azelőtt az 1881. LX. tc. értelmében csak az ágyemű, a szükséges öltözetek és a legszükségesebb élelmi és tüzelőszerek a legközelebbi 15 napra és szükséges konyha és konyhaedény és munkaszerek nem voltak lefoglalhatók. Az új szerint le nem foglalható: annyi készpénz, amennyivel a végrehajtást szenvedőnek és háznépének szükséges lakbérleti költségei egy negyed évre fedezhetők. Ez a régi benincs benne.

Az új szerint le nem foglalható: Mezei gazdálkodással foglalkozók részére az általuk műveltetett, de legföllebb 12 kat. holdnyi szántóföld műveléséhez szükséges vetőanyag, igavonó jószág, félévre szükséges takarmány és szalma, továbbá gazdasági eszköz és trágya: vetőmag hiányában pedig a lefoglalható készpénzből a beszerzéshez szükséges összeg. A régi 1881. LX. tc. pedig úgy intézkedett: le nem foglalható a végrehajtást szenvedő által tulajdonul birt s általa házilag művelt vagy műveltetett szántóföldek bevetéséhez szükséges vetőmag 5 hektolitert meg nem haladó mennyiségben.

Az új szerint le nem foglalható a végrehajtást szenvedő választása szerint 1 tehén, vagy 4 juh, vagy 4 kecske, úgy szintén ezen állatok részére félévi (a régi ben egy havi) takarmány, ennek hiányában pedig a lefoglalható készpénzből a beszerzéshez szükséges összeg. (Ez utóbbi intézkedés nincs a régi ben).

Munkabéreknél csak a naponta 5 K-át kitevő összeg vonható végrehajtás alá a régi törvény szerint ez 3 K volt.

Amennyiben szükség mutatkozik, azok az adósok jelentendők e szerint be 30 nap alatt és perelendők egy év alatt, akiknél ez az új törvény a le nem foglalható fizetést, vagy vagyon részt emeli. Bejelentés esetén joga van a hitelezőnek egy éven belül az adós ellen lejárt követelését még a régi az 1881. LX. tc. intézkedései értelmében érvényesíteni.

Ebből önként következik az, hogy csak azokkal az adósokkal szemben indokolt ekép eljárni, akiknél a régi és az új törvény által megállapított foglalásmentes jövedelem, vagy vagyon közötti különbséget igénybevételel lehet csak követeléseket biztosítani.

A bejelentéshez való nyomtatvány a kulai ipartestületnél kapható.

Bácsbodrog vármegye jegyzői egylet ügyei:

— Új tag. A jegyzői egylet tagjai sorába belépett Kuszli Gyula ópalánkai aljegyző.

— **A jegyzők leánygyermekének elhelyezése.** A nméltóságú mk. Belügyminister atyai gondoskodásáról tanuskodik a július 23-án 92835 IV-b. 908. sz. a. kelt alábbi rendelete:

„A községi és körjegyzők érdekeit támogatni óhajtván, a magyar kormány hozzájárulásával, egyelőre a községi és körjegyzők (aljegyzők, segédjegyzők) leány-árvái (félárvái) és leánygyermekéi részére a Magyar Gazdasszonyok Orsz. Egyesületének cinkotai leány-nevelőintézetében az 1908. 9. tanévtől kezdődőleg 600 K javadalmazással 25 ingyenes és 300 K segélylyel 50 félfizetéses alapítványt létesítettem, fentartván a mindenkor belügyministernek az alapítványi helyek betöltési jogát.

A szóban levő alapítványi helyek betöltésére vonatkozó pályázati hirdetményt mindenkor a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete fogja kibocsátani.

Azon kartársak, akik ezen kedvezményt igénybe venni kívánják, saját érdekükben cselekszenek, ha kérvényeiket jegyzői egyetünk elnökségénél mielőbb benyújtják.

HIREK

— **Petőfi-ünnepély.** Szép, lélekemelő hazafias ünnepélyt rendezett a kulai ifjuság m. hó 31-én a legnagyobb magyar lírikus: Petőfi Sándor halálának 59-ik évfordulója alkalmából a „Polgári Olvasóegylet” helyiségeiben. A rendezőbizottság, mely 25 tagból állott, igazán elismerésre méltó munkát végzett és a közreműködők hálás szerepre vállalkoztak, midőn Kula közönségét ezzel a gyönyörű ünnepélylyel meglepték és ezen a lángoló hazaszeretetnek ragyogó példányképét elbűnbé varázsolták. Az ünnepélyt Juhász István, a rendező-bizottság elnöke, magasröptű, mely érzésű üdvözlő beszéde nyitotta meg. Utánna Hokstok György joghallgató a mi poétánk: Csupor Gyulának Petőfit dicsőítő, gyönyörű költeményét szavalta művészi színezéssel. A szavalatot Rémai Magduska és Irmuska, Kulának immár saját külön zongoraművésznőinek brillians négykezes játéka követte. A kedves művésznők Erkel nagyszabású alkotását: Hunyadi Lászlót játszi könnyedséggel, remek színezéssel és bámulatos praecizitással adták elő és játékkal valósság extázisba hozták a hallgatóságot. A zenesámra Lánai Simon ünnepi beszéde adott hatalmas visszhangot. A diszmagyarban szónokló ifju a 60 év előtt lezajlott nagy idők egyik leglázásabb és legdicsebb jelenetét: a Múzeum lépesőzetén szavaló Petőfinek eskütételét idézte föl emlékezetünkben. Hazafias érzelmektől sugárzó virágos nyelvezetű, eszmegazdag, szónoki hévvel, sokszor lágy zephirként — sokszor menydörgésszerű színezéssel előadott ünnepi beszéd volt ez, melyet lépten-nyomon zajos tetszésnyilatkozatokkal, végül pedig orkányszerű tapsviharral kísért a nagy és diszes hallgatóság. Az ünnepi beszédet zenés szavalat váltotta föl. Keller Lőrincz adta elő Váradi-Káldi: „Petőfi a Hortobágyon” cz. melodramáját Kósa Annuska diszkrét, ügyes zongorakísérete mellett. A gazdag és változatos programnak ezt a fényesen sikerült számát is nagy tetszéssel fogadta és lelkes éljenzéssel honorálta a hallgatóság. Ezután Popovits László, kitűnő baritonista Petőfi-dalokat (Füldik a holdvilág... Juhász legény... stb.) énekelt Nagel Ede felső keresk. isk. tanár zongorakísérete mellett, amit oly lelkes újrázással fogadott az ünneplő közönség, hogy a kijelölt három nótát még egy negyedikkel is meg kellett toldaniok. Az énekszámokat Vári Károly igen szép szavalata követte, végül pedig Kósa Nándor rövid zárószóval befejezte az ünnepélyt. Ezután az ifjuság tánca perdült és hazafias lelkesedéssel ropta a csárdást a hajnali szürkületig. Vajha minél többször lenne alkalmunk derék ifjuságunknak ilyen nemes érzésre, fenkölt gondolkodásmódra valló, szent célú tevékenységéről megemlékezhetni.

— **Eljegyzés.** Árpád József bírói írnok Antalfalván, jegyet váltott Neszt Mici kisasszonnyal, öz. Neszt Jakabné leányával, Kulán.

— **Uj felügyelő bizottság.** A kulai közs. ovodák felügyelő bizottsága mult hó 23-án tartotta meg alakuló gyűlését melyen a hivatalos eskü letétele után elnökké egyhangulag Lederer Gusztáv kir. ítélő táblabíró, másod-elnökké Kugler Béla közs. jegyzőt, jegyzővé Csajági Bergát tanítót és gondnokká Puhálák Mátyás közs. bírót választotta meg. Végül a bizottság a következő hölgytagokkal egészítette ki magát: Heincz Nándorné, Dr. Ormay Kálmánné, Kanyó Józsefné, Cséber Jánosné, Mály Lászlóné, Halász Mihályné, Dr. Kniesel Frigyesné, Dr. König Sománé, Kirilovits Izidorné, Dr. Schneider Károlyné (uj) Sinay Károlyné, Dr. Récsi Edéné (uj) Zwipp Ferencné, Vukadinovits Zsárkóné (uj) és Wikhart Edéné (uj). A felügyelőbizottság hölgytagjai a legközelebbi bizottsági ülésen teszik le a hivatalos esküt. A felügyelő bizottságnak Dr. Holänder Dávid közs. orvos hivatalból rendes tagja. Itt említjük meg, hogy a második községi ovoda építése serényen folyik, s ha a munkálatokat kedvezőtlen időjárás vagy más akadály meg nem akasztja, november hóban az új ovoda is átadható lesz rendeltetésének.

— **Az óverbácsi Szent-István ünnep,** melyet ezen derék község lelkes és hazafias társadalma évtized óta szokatlan fényvel és pompával ünnepel meg, ez évben sem fog elmaradni, sőt mint halljuk, fényben és pompában felülmulja az eddigieket. A szépen és változatosan összeállított nagyszabású program kiemelkedő részét képezi kétségtelenül az esti előadás, amelyen Kolozsvár első dalárdája, az Egri első díjjal kitüntetett „Összhang dalárda” fog teljes számban közreműködni. Ezekre való tekintetből az ünnepet augusztus 16-án tartják meg és a tiszta jövedelem a „gyermekvédő liga” javára fordítatik.

— **Meghívó.** Van szerencsénk t. urat és kedves hozzátartozóit f. é. aug. 9-én Kulán, a Nemzeti szállodában tartandó zárvizsga estélylyel egybekötött zártkörű táncmulatságra tisztelettel meghívni. Katz Sándor tánc-tanító és a növendékek kebeléből alakult 40 tagú rendezőség. Vizsga kezdete este pont fél nyolc órakor, vége 9 órakor, utánna általános tánc virradtig. Beléptidíj személyenként 1 K.

— **A fiumei estílap hire** szerint július 23-án éjjel Stahl György kulai illetőségű vasúti kocsirendezőnek, mikor két kocsi akart összekapcsolni, a kocsi mindkét lábát leszelte. Július 24-én reggel 9 órakor a kórházban iszonyú kínok között meghalt.

— **Dunába fult** e hó 30-án Baja városának egyik előkelő, legszebb, öz. Horváth Jánosné szül. Kiss Ilona Irén nevű hajadon leánya, aki a nagy dunában fürdött szokása szerint több ismerőseivel és rokonaival. Jó úszó létere a duna áradatába is beúszott, azonban vesztére, mert egy erős ár elragadta és hozzátartozói szeme láttára a habokban nyomtalanul eltűnt, hulláját a legszorgosabb kutatók dacára sem sikerült még megtalálni. A gyászos véget ért és Baján mindenki által becézett urileány, mint okleveles tanítóné Kalocsán ezévből végezte el kitűnő sikerrel a polgári tanárképzőt. Az elhunytat a megyében nagy rokonsága gyászolja.

— **Kinevezés.** A belügyminister Bhdrog vmegye és Zombor sz. kir. város főispánja mellé, szolgálatára Lutz Sándor belügyministeri fogalmazót Hont vmegye volt főispáni titkárát helyezte át.

— **Kinevezés.** A földmívelésügyi minister ajánlatára az érseki hatóság Friedler Lajos szabadkai káplánt paripási plebánossá nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Neuschwender Károly fodrász eljegyezte Tex Irma kisasszonyt Kulán.

— **Athelyezés.** A vallás és közoktatásügyi minister Ugray Lajos homonnai állami polgári iskolai segédtanítót ugyanebben a minőségében az újvidéki állami polgári fiúiskolához helyezte át.

— **Kiküldetés.** Éber Sándor bajai tanítóképezdei rajztanár abban a kitüntetésben részesült, hogy a minister őt küldte ki a f. évi londoni nemzetközi rajzkiállításra a magyarországi tanítóképző intézetek képviselőjében.

— **Liszt Ferenc tanítványának hangversenye** Ószivác. Ritka élvezetben lesz része Ószivác közönségének aug. 9-én. Almásky Miklós a futaki r. kat. plebánia adminisztrátora, Liszt Ferenc jeles tanítványa, mesterének XIV. rapszódiaját fogja eljátszani. A hangversenyt a kalocsai tanítók háza javára rendezik. A gazdag műsort ideiktatjuk: 1. Nyitány. Zongorán játszik Löbl Leona és Fradl Endre. 2. Szépfaludi O. „A menyasszony” című magánjelenét elmondja Löbl Olga. 3. Gaál Ferenc Magyar rapszódia. Zongorázza Fradl Andor. 4. Pronai A. Szt-Gáli Gyula melodramáját szavalja Pevny Ferenc, zongorán, tárogatón és csellón kísérik Vogl Pál, Glöckner Károly, Mayer Rezső. 5. Peterdi S. A haragos feleség. Magánjelenet. Elmondja Mohácsi Béláné. 6. Horvát Géza. Magyar Abránd. Zongorázza Eiman Doruska. 7. Schuman. Romanc. Oboán játsza Glöckner Károly, zongorán kíséri Fradl Endre. 8. Cselló szóló. Játsza Mayer Rezső, zongorán kíséri Vogl Pál. 9. Liszt Ferenc. XIV. Rapszódia. Zongorázza Almásky Miklós. A hangverseny Weisz Benő tágas helyiségeiben fog lefolyni. A hangversenyt tánc követi. Belépő-díj személyenként 1 K. A hangverseny iránt már is nagy az érdeklődés s hisszük, hogy Ószivác és a szomszéd községek intelligens népe fel fogja használni az alkalmat, hogy Liszt dicsért tanítványát meghallgassa s a gazdag műsort kiélvezze.

— **Orsz. vásár.** A legközelebbi újvidéki orsz. vásár aug. 8. 9. és 10-én fog a pirosi uton a református temető előtt megtartatni, melyre mindenféle állatok vészmentes helyekről való felhajtása szabályszerű marhallevéllel meg van engedve.

— **Aparipási Anna-bál** kitűnően sikerült, feltűnt az angol kisasszonyok zárdájából nemrég hazakerült Schneider Margit, néhai Dr. Schneider Kornél cservenkaí orvos bájos kis árvája, aki megjelenésével emelte a nyári mulatság fényét, — kár hogy a közbejött zivatar a vidékieket vissza tartotta s így sokan elmaradtak.

— **Szilbácsi szenzációk.** Csak nemrég ütötte le egy suhanc az utcán az albiró fiát, — utánna rövid időre Mihajlov Obrad paraszt gazda cselédjét éjjel az ágyában támadták meg s botokkal félig agyonverték társai, — közbe elterjedt a hire, hogy megvesztett a Doktor kutyája, mert az ártatlan állat nem volt olyan jókedvű mint máskor, 11 lövést ejtettek a rendőrök míg az egy helyben fekvő állatot leterítették, — el sem mult az izgatottság félreverték a harangokat, mert lángban állott Reisz János földbirtokos cséplő-gépe a körül álló kazlakkal együtt, melyek Ninkov Dása kárára pusztultak el, — s mindennek a tetejébe jajveszékelve jött haza a mezőről Turba gazdurnam a kis fiával, akit a gondatlan szülők nem vettek észre a zabbán s így édes atyja az aratógéppel kis fia lábait elvágta teljesen.

— **A zsenge emberi csemete fejlődése.** Mindnyájan ismerjük azt a hasonlatot, mely a kis gyermeket, a növényi csemetével hozza párhuzamba. Ezt a kertész óvja hidegtől, melegtől, széltől és vihartól, ápolja, öntözi, tisztogatja, gondoskodik termékeny talajról, hogy nőjön és szaporodjék. Az emberi csemetét az anyai gond védi az ártalmaktól és gondoskodik gyarapodásáról, szeretetének önzetlen melegével — éjjel és nappal. Ne feledje el az anya, hogy csemetéjének táplálására semmi sem jobb, czélszerűbb és biztosabb, mint az a régi, egyszerű és természetes Nestlé liszt, a hagyományos tejcskásának tökéletesített formája.

— **Szkalin Benő** volt ursztváni községi jegyzőt az újvidéki törvényszék a napokban váltó- és okmány-hamisításért, 3 évi fegyházra ítélte.

— **Vásár.** A kereskedelemügyi minister megengedte, hogy Gara bácsm. községben a minden pénteken tartatni szokott hetivásárok ezentul állandóan sertés- és juh-felhajtással egybekötve tartassanak meg.

— **Zablyán** f. é. július 19-én önk. tüzoltóegylet alakult.

— **Uj orgona a futaki templomban.** Gróf Chotek Rezsőné úrnő 14,200 K-ért új, pneumatikus csőrendszer szerint épült orgonát vett és ajándékozott a futaki r. kath. templom részére.

— **Vegykísérleti intézet Szabadkán.** A földmívelésügyi minister Prokesch Imre szabadkai okl. vegyész vegykísérleti intézetét nyilvánossági joggal ruházta fel.

— **Egy szürke testű vörös farkú Jákó** papagály, mely mintegy 50—60 szót beszél kalitkával együtt 300 K-ért eladó Váradi Gyula tanítónál Kulán.

— **Diákok kosztadói.** A közoktatásügyi miniszter egy konkrét eset alkalmából körrendeletben figyelmezteti a középiskolák tanárait, hogy diákoknak hozzájuk kosztba felvétele körül tapintatosan járjanak el, kosztos diákok tartásától lehetőleg tartózkodjanak, azonban, ha ilyeneket mégis magukhoz fölvesznek, eljárásuk ne viselje magán az üzletszerűség jellegét, továbbá megtiltotta, hogy egy-egy lakás és kosztadó 4 tanulónál többet tarthasson.

— **Leánynevelő internátus és polgári leányiskola Zentán.** Endrei Sománé (volt városi mérnök neje) kitűnő hírű *zentai leánynevelő intézetében* a szeptember hó elsején kezdődő tanévben a polgári leányiskolai növendékek Kaszas Róza polg. isk. tanárno vezetője mellett fognak alapos oktatásban részesülni. Az első évről meglepően szép eredménye után, az intézet jövője biztosítva van. Az intézetben eddig működő főgimnáziumi tanárok a folyó tanévben is tanítanak és a rendes tantárgyakon kívül a *francia és német nyelv* alapos elsajátítására kiválóan nagy gondot fordít az igazgatóság. A *továbbképző tanfolyam* polgári iskolát végzett növendékek az általános műveltség megszerzéséhez szükséges ismereteket — főgimnáziumi és polgári iskolai tantervek előadásából tanulják. A benlakó növendékek dacára az általános drágaságnak *mérsékelt díjazásért* családias, szeretetteljes bánásmód, vallás-erkölcsi nevelésben és *kitűnő ellátásban* részesülnek. Az internátus gyönyörű stílusban fölépített, kényelmes, tulajdonát képező magánépületben van elhelyezve. Tágas udvar, pompás kert, tennispálya, vízvezeték és villanyvilágítás egészségügyi szempontból is alkalmassá és alkalmazhatósá teszik ezen internátust. A folyó tanévben az intézet minden valószínűség szerint elnyeri majd a *polgári leányiskolára vonatkozó nyilvánossági jogot*, a mely körülmény a szülőknek — az intézettel szemben tanúsított rokonszenvét csak fokozni fogja. Az igazgatóság kívánatra bárkinek is megküldi a bővebb felvilágosítást nyújtó prospektusokat és minden szülő, aki leánygyermekét jövőjét, illetve szellemi és testi kiképezését *csekélyebb anyagi áldozattal* biztosítani óhajtja — forduljon mielőbb és bizalommal *Endrei Sománé* leánynevelő intézetéhez Zentán, mert pedagógiai szempontokból csakis korlátolt számban és csak jobb családból való növendékeket vesz fel az igazgatóság.

— **Oroszországba vándorló cigányok.** A dunántúli vármegyék nem tűrik meg határaikban a kóbor cigányokat, Somogy megyében pedig lovat se szabad nekik tartani. A cigányoknak persze nincs injjúkire eddigi szabadságuk megnyirbálása s elhatározták, hogy oroszországba vándorolnak. Baranyából a múlt héten tényleg 50 cigány vándorolt Oroszországba.

— **Gözfürdői napok Kulán.** Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton férfiak; kedden és pénteken nők számára. Kádfürdők naponta, férfiak és nők számára. Fürdő nyitás reggel 6 órakor. Kádfürdő 7 órakor.

— **Elegáns kivitelű, divatos és tartós** cipőkből legolcsóbb beszerzési forrás, női chewro K 6:60-tól és feljebb, férfi chewro és box K 7:20-tól és feljebb Kardos J-nél Kulán.

Eljegyzési - Lakodalmi - Damast - Eolienne - Selyem

és „Henneberg“ selyem 75 kr-tól feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával. Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Gabona árak: Budapest:		
Buza októberre	—	11.30
Zab	—	8.22
Tengeri augusztusra	—	7.45
Kulán:		
Buza	—	10.50
Zab	—	7.30
Tengeri	—	6.50

Az iskolák megnyitásával ajánlok a legfelsőbb tanhatósági minták szerinti felvételi-, előmeneteli- és mulasztási-napló nyomtatványokat

valamint Dr. Hoffman-féle a tanítási eredményről szóló és más kislakú minta szerinti naplót
Tisztelettel

Berkovits Márk villam-üzemű könyvnyomdája, Kula

Üsleti állványok

különféle fajta, szinte egy 5-fiókos lisztes láda, jutányos áron eladók.

Stern Simon és fia, Bajsa (Bácsm.)

PONGRÁCZ A. SÁNDOR, URI-SZABÓ
Kulán (a Ferenc-József-téri bérpalotában)
Készít a legújabb fagon szerint öltönyöket. Nagy raktár honi és külföldi szövetekekből.

Új szép róssaburgonya
9 korona méterje ab Temesvár.
Zsákok drbja 30 fill. Egész kocsi-rakományoknál külön ajánlat.
Reiter Izidor, Temesvár, (József-város)

2168 sz. 1908.

Pályázat

Őrszállás községben **f. évi szeptember 1-ével** egyelőre helyettesi minőségben betöltendő községi **irnoki** állásra. Fizetés havi utólagos részletekben folyósítandó évi 1000 K készpénz. Pályázati kérvények a zombori járás főszolgabírói hivatalára címezve alulírott jegyzőhöz nyújtandók be. Nyelvismeretek igazolandók. Őrszállás, 1908 július 27.

Neszmirák Mátyás
jegyző

1-3

1249 sz. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Kiskér községben megürült **gyalogrendőri** állásra, mely 600 K készpénz fizetés és 50 K ruhaáttalánnyal van javadalmasva, pályázatot hirdetünk. A német nyelv ismerete a pályázóktól megkívántatik.

Szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények **augusztus 20-ig** alulírott előljárásnál benyújthatók. Kiskér, 1908 július 28.

Jht. Schmidt Imre
jegyző h. 1-2

Purcus Johan
bíró h.

1607 sz. 1908.

Árverési hirdetmény

Kuczora község előljárása ezen község határára kiterjedő **vadászati jogot** az 1883. XX. tc. értelmében 1909 évi január 1-től 1914. évi december 31-ig terjedő 6 évre **f. é. aug 15-én** d. u. 2 órakor a község ház tanács-terében megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adja.

A vadászat bérbeadási feltételek a jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kuczorán, 1908 július 22.

Szakácsy Sándor
jegyző 2

Zsilnik Mihály
bíró

LEGJOBB KÉZ- ÉS ARCZBŐR-FINOMÍTÓ

a LEHRER-féle „Erzsébet-crém“

mely a bőrt 2-3 szori bekenés után bársony simává és üdévé teszi. Nem zsíros, ennél fogva nappal is használható. Pörsenések, bőrküüések ellen kitűnő hatással alkalmazható. Használati utasítás minden dobozban.

Egy doboz ára egy korona, 6 doboz rendelésnél bérmentesítés.

Kapható

4-10

Lehrer Alfréd gyógyszerárában, a vasúthoz vezető úton, Kula (Bácsmegeye)

668 1908.

Pályázati hirdetmény

A Csurog községben üresedésben lévő és évi 1000 K fizetéssel javadalmasított községi **irnoki** állásra a községi képviselőtestület határozata folytán új pályázatot nyitok, s felhívom az azt elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelendő s a szerb nyelv tudását igazoló kérvényüket hozzam **f. é. augusztus 15-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem fogom venni. Zsablya, 1908 július 15.

dr. Széchenyi Tamás
főszolgabíró

3

Óbecse nagyközség előljárása
3455 sz. kig. 1908.

Árlejtési hirdetmény.

Az Óbecse nagyközség hivatalos helyiségeinek 1908. 9-iki téli időnyen át teljesítendő fűtítéséhez szükséges **160 m³ bükk vagy tölgyfa és 160 m³ gyertyánfa** szállításának biztosítására nyilvános szóbeli árlejtés útján avagy zárt ajánlatu biztosítás útján fog eszközölni.

A zárt ajánlatok az árlejtés megkezdése előtt 400 K óvadékkal ellátva nyújtandók be a község előljárásnál, míg ezen óvadék vállalkozni óhajtók részéről az árlejtés megkezdése előtt lesz az árlejtés bizottságnál leteendő.

Az árlejtés **f. évi augusztus 6-án** d. e. 8 órakor a községi bíró hivatalos helyiségében fog megtartatni.

Az árlejtés egyéb feltételei a jegyzői iródaiban a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Óbecse, 1908. július 8.

Mihály Sándor
főjegyző

Tatity István
bíró

589 sz. bv. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a kulai kir. bíróság 1908. évi V 390 2 számú végzése következtében Lovrek Vilmos javára **Schmidt Nándor Lipót** ellen 237.40 K s jár. erejéig foganatosított biztosítási kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1700 K-ra becsült 3 drb. sírköböl álló ingóságokat nyilvános árverésen eladom.

Mely árverésnek a kulai kir. bíróság 1908. évi V 390 2 számú végzése folytán Ujverbáson vhtást szenvedett üzletében leendő eszközlésére **1908. aug. 12-én d. u. 3 óráját** határidőül kitűzöm és ahhoz a venni szándékozókat oly megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-a értelmében készpénztetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladom.

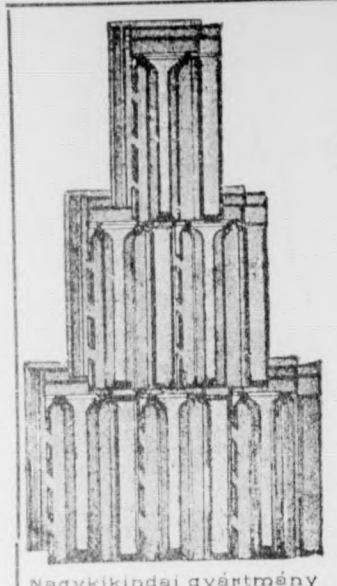
A végr. törv. 111. §-a értelmében mindazokat, akik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korában eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, felhívom, hogy elsőbbségi igényüket a foglalás megkezdéseig nálam írásban, vagy szóval jelentsék be.

Kula, 1908. július 30.

Kanyó, kir. bír. rhajtó.

Anyakönyvi iratgyűjtő-táblák

nemzeti szalaggal, piros feliratokkal; házassági, születési, halotti és vegyes iratoknak; valamint nyomtatott címkék az összes nyilván-tartások és jegyzékekhez. Az anyakönyvi főfelügyelőség előírása szerint kapható **BERKOVITS villamüsemü könyvnyomdájában, Kulán**

Nagykikindai gyártmány
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-
cserep 272. sz.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-FÉLE TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN

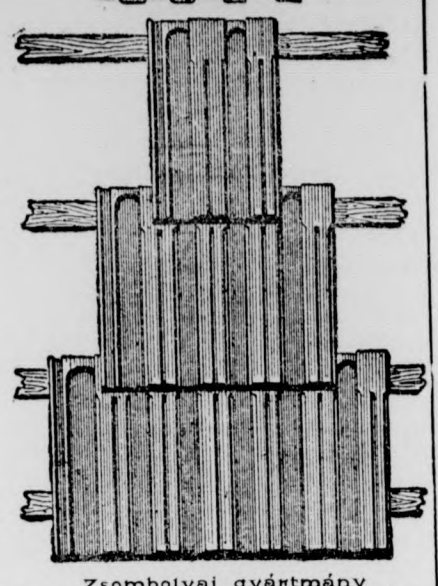
Alapított 1864. — Legelőkelőbb referenciák — Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva

Gyártmányok: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő-cserepek
Legolcsóbb, legszebb tetőzet!

Zsombolyai gyártmány
Szab. biztonsági préselt átfedő cserép 253. sz.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve

602 sz. bv. 1908.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. LX. tc. 102 §-a értelmében ezennel közzhírré teszem, hogy a kulai kir. jbiróság 1907 évi V. 543/5 sz. végzése következtében Cservenkai mezőgazdasági népbank javára **Szakácsy Árpád** ellen 600 K s jár. erejéig foganatosított biztosítási kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 500 K-ra becsült: butorneműből álló ingóságokat nyilvános árverésen eladom.

Mely árverésnek a kulai kir. jbiróság 1907 évi V. 543/5 sz. végzése folytán Kulán, vhtást szenvedett lakásán leendő eszközlésére **1908 augusztus 8-án** d. e. 8 óráját határidőül kitűzöm és ahhoz a venni szándékozókat oly megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881. LX. tc. 107 és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladom.

A végr. törv. 111 §-a értelmében mindazokat, akik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korában eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, felhívom, hogy elsőbbségi igényüket a foglalás megkezdéseig nálam írásban, vagy szóval jelentsék be.
Kula, 1908 júl. 26. *Kányó, kir. bir. v. hajtó*

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szíved is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét saját szerű előállításának és a legjobb nyersanyagok leg gondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehérneműt! Megtakarít fáradságot és veszélyeséget kíméli ennél fogva az egészséget! Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

WALTER VILMOS, férfi-szabó, KULÁN,

-- A HOKSTOK SZÁLLODA MELLETT --

Ajánlja magát

angol szabásu öltönyök elkészítésére

Nagy mintaválaszték bel- és külföldi szövetekből

IFJ. KOVÁCS SÁNDOR, KULÁN

Ajánl jó, tartós és formás (hazai gyártmányu) **Kobrak-cipőket** (A világ minden tájékán hordják)

Továbbá ajánl férficipőkben elsőrangú minőségben világhírű **AMERIKAI cipőket** amelyekben a tyúk szemek teljesen elmúlnak

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ

KITÜNŐ HATÁSÚ VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
Szénsavdus, kellemes, savonykás ízű, vasmentesített,
RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VÍZ
ÜDIT, GYÓGYIT! **ORVOSILAG AJÁNLVÁ**

IVÓGYÓGYMÓDRA HASZNÁLVA, vese- és hólyagbajoknál, vesemedence idült húrtájainál, húgykő- és fűvényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult

PROSPEKTUST KIVÁNATRA KÜLD A FORRÁSKEZELŐSÉG 42
Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága **BUZIÁSFÜRDŐN**
Kulán kapható *Knefely Nándor cégnél*

Schmidt Ferencz
szabó - Kulán
(Ferenc József-tér)

készíti a legdivato-
sabb öltönyöket
a legolcsóbb árban

Könyvek

bekötésére
legalkalmasabb a
nyári időszak.

Ilyenkor olcsóbban
dolgozik

Berkovits könyv-
kötészete, Kulán

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 63.

Által a legújanyocabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, léhere cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapátók, szecskavágók, répavágók, kukoricza-
morzsolók, dárálóok, őrlőmalmok, egyetemes
szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.